

Данилишин Б. М.

*доктор економічних наук, професор
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

Богославець О. Г.

*кандидат економічних наук, доцент
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

Ілляшенко І. О.

*кандидат економічних наук, доцент
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

Danylyshyn Bogdan

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
National Economic University named after Vadym Hetman*

Bohoslavets Oksana

*PhD in Economics, Associate Professor,
National Economic University named after Vadym Hetman*

Illiashenko Inna

*PhD in Economics, Associate Professor,
National Economic University named after Vadym Hetman*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ М. КИЄВА

Анотація. Серед багатьох успішних видів сучасного світового туризму міський туризм належить до одного з найпоширеніших. Його розвитку приділяється велика увага на різних рівнях управління. Фахівці з багатьох країн шукають інструменти управління міським простором, які б дали змогу зробити його цікавим та комфортним для відвідувачів і жителів міста, а міський туризм – прибутковим напрямом туристичної діяльності будь-якого регіону. У сучасних умовах досліджуваний вид туризму в Україні, на жаль, є не повністю реалізованим і залишається перспективним. Про це свідчать статистичні дані, які констатують зменшення кількості відвідувачів українських міст останні пів десятиліття. Така ситуація викликана низкою негативних чинників, серед яких – невисока якість надання туристичних послуг і розвиток туристичної інфраструктури міст, навіть у столиці. Українські реалії вимагають більш активного втручання в розбудову міської туристичної індустрії.

Ключові слова: фінансове забезпечення, туристична інфраструктура, бюджетні та позабюджетні джерела фінансування, інноваційно-інвестиційні туристичні проекти, міський туризм.

Вступ та постановка проблеми. Зростаюча роль туризму та її очікувані позитивні наслідки для економічного зростання, соціального прогресу та екологічної безпеки поставили туристичну політику у центрі стратегій розвитку багатьох країн, регіонів, міст. Актуальність роботи зумовлена різними темпами зменшення кількості іноземних туристів, які відвідали Україну та її міста протягом останніх років. Інформація статистичних та галузевих відомств щодо туристичних потоків до міста Києва різниться даними в силу використання різної методики підрахунків. Динаміка у бік збільшення туристичних відвідувань столиці протягом останніх п'яти років є беззаперечною, але показники ще в декілька разів нижчі за аналогічні до початку військових подій на Сході України. Для збереження тенденції збільшення туристичних потоків до міста Києва фінансовий складник функціонування туристичної галузі є важливим у практичному і теоретичному плані. Туризм як діяльність потребує наявності сприятливих економічних умов розвитку та залучення значних обсягів фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття «міський туризм» сформулювалося у світовій туристичній науці та практиці наприкінці ХХ ст., зокрема перші праці, присвячені цьому «феномену», належать німецьким ученим Л. Гартмуту, Г. Нойенфельдту, О. Розе, Д. Клуку та

К. Кестеркону [1-4]. Проблема розвитку міського туризму посідає важливе місце у більш сучасних роботах вітчизняних і зарубіжних авторів, серед яких – О. Бейдик, С. Волков, С. Ємець, О. Краєвська, О. Любіцева, М. Мальська, В. Смаль та ін. Цінними інформаційними джерелами для розкриття теми є також офіційні публікації Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО), Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC), Європейської Комісії, що надають можливість подальшого аналізу і порівнянь. Фінансово-економічні проблеми розвитку туристичної галузі піднімаються в роботах українських науковців. Досить ґрунтовним є дослідження А. Кулінської [5] щодо особливостей фінансового механізму в туристичній галузі. С. Захарчук [6] обґрунтовує загальні фінансово-економічні проблеми, що стосуються функціонування туристичної галузі, Ю. Варланов [7] із позиції місцевого рівня досліджує фінансовий механізм розвитку туризму. О. Куцик виділяє декілька підсистем фінансового забезпечення: за рахунок власних фінансових ресурсів; позикових; сукупності власних та позикових; кредитування; інвестування; державна фінансова підтримка та венчурне фінансування відповідно [8]. У контексті конкурентоспроможності міста Києва на ринку туристичних послуг Г. Обиход розглядає екологічну привабливість столиці як компонент конкурентоспроможності території [4]. Цей же

автор у співавторстві з іншими науковцями пропонує схему в контексті вибудовування механізмів залучення коштів [9].

Метою даної роботи є аналіз фінансових результатів діяльності туристичної галузі столиці протягом останніх п'яти років, виявлення специфіки фінансового забезпечення програм і стратегій розвитку туризму міста, обґрунтування основних напрямів застосування коштів із метою виконання цільових програм розвитку міського туризму, пропонування інструментів активізації інвестиційних надходжень, спрямованих на фінансування програм розвитку туристичної галузі.

Результати дослідження.

В умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій міста набули значних можливостей для розвитку «урбантуризму». Разом із тим для реалізації свого потенціалу та досягнення соціально-економічної ефективності туристичної діяльності існує потреба у сприятливих економічних умовах розвитку та залученні значних обсягів фінансових ресурсів у туристичний сектор міст. Спираючись на наукові дослідження С. Онишко [10] та Г. Кірейцева [11], слід виділити забезпечувальну та регулятивну функції процесу фінансування, метою якого є виділення, розподіл та залучення фінансових ресурсів для розвитку туристичної галузі. Таким чином, постає питання щодо джерел та обсягів наповнення міського бюджету, а також забезпечення пріоритетності державної і місцевої політики у розподілі його коштів.

Серед чисельних джерел надходження доходної частини місцевого бюджету слід виділити платежі до бюджету суб'єктів туристичної діяльності та туристичний збір. Обсяги зазначених внесків залежать від економічної ефективності діяльності підприємств галузі та характеризуються системою економічних показників, що відображають кількісний обсяг реалізації туристичних послуг, а також їхній якісний складник. Зокрема, визначеними економічними показниками є обсяг туристичного потоку; величина туристичних витрат; стан і розвиток матеріально-технічної бази; показники фінансово-економічної діяльності (зокрема, виручка від реалізації туристичного продукту); показники розвитку міжнародного туризму. Дослідження зазначених показників дають змогу виявити певні передумови фінансового забезпечення туристичної галузі міста Києва за рахунок ефективності функціонування самої галузі.

Разом із тим у зв'язку із суспільно-політичними подіями в країні з 2013 р. значно скоротилися потоки як до України, так і до м. Києва. За даними КМДА, наведеними у Цільовій програмі розвитку туризму на 2016–2018 рр., динаміка туристичних відвідувань виглядала так: у 2016 р. столицю України відвідали близько 1,25 млн. іноземців, що на 16,8% більше, ніж у 2015 р., у 2017 р. – 1,6 млн. осіб. За прогнозами міської влади, за збереження такої позитивної динаміки й далі можна очікувати збільшення потоків іноземних туристів (у 2018 р. до 1,9 млн. осіб).

Такий самий зріст можна спрогнозувати і по внутрішніх туристах: у 2016 р. він становив 0,7 млн. осіб, у 2018 р. очікується 3,0 млн. осіб. Зростання туристичного потоку сприятиме припливу фінансових коштів у галузь (рис. 1).

Позитивна динаміка збільшення кількості в'їзних туристів сприяє поповненню бюджету міста за рахунок надходжень туристичного збору. Оскільки протягом останніх трьох років (окрім 2014 р.) спостерігалася позитивна тенденція до збільшення зазначених надходжень, то можна розраховувати, що бюджет міста Києва у 2018 р. отримає понад 32 млн. грн, що більше, ніж у 2014 р., у чотири рази (рис. 2).

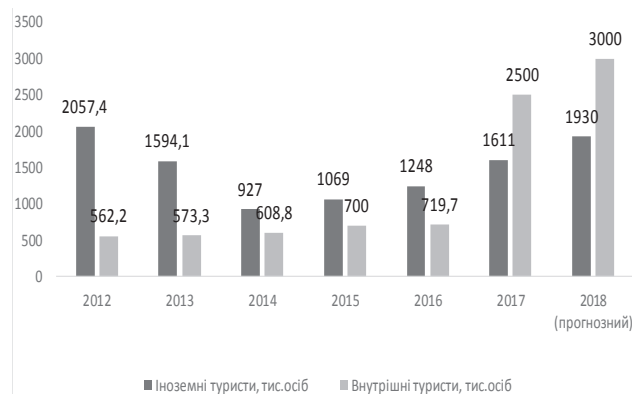

Рис. 1. Туристичні потоки до міста Києва, 2012–2018 рр.

Джерело: [12]

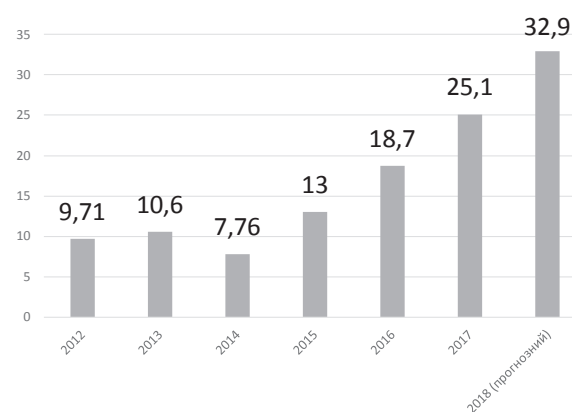

Рис. 2. Надходження туристичного збору за 2012–2018 рр., млн. грн

Джерело: [12]

Платниками туристичного збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які перебувають на території м. Києва та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк. Ставка збору встановлюється у розмірі 1% до бази справляння збору. Базою справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі) за вирахуванням ПДВ.

Іншим джерелом надходжень до місцевого бюджету є суб'єкти підприємництва, що займаються туристичною діяльністю, та колективні заклади розміщення. Туристичною діяльністю займаються в столиці понад 2 500 підприємств (24% від загальної кількості по Україні), які забезпечують надання туристичних послуг належного рівня на міжнародному та внутрішньому ринках. У місті функціонують 205 колективних закладів розміщення, з яких 165 – готелі (29% від загальної кількості готелів в Україні).

Рівень завантаженості готельних номерів Києва у 2017 р. становив близько 50%. Зазначимо, що в 2014 р. цей показник дорівнював 25–30%, збільшившись протягом досліджуваних років на 7,4 п.п. [13]. Фахівці прогнозують, що за умов збереження темпів зростання до кінця 2018 р. завантаження столичних готелів зможе досягти рівня 2012 р. (52,1%). Це максимально позитивна динаміка показника за останні п'ять років. Для порівняння: згідно з даними Всесвітньої туристичної організації, середня завантаженість європейських готелів значно більше і становить 65–75%.

Із 2015 р. також помітна тенденція до збільшення тривалості перебування туристів у місті. Ураховуючи, що, за

даними незалежних експертів та результатами відповідних досліджень, кожен іноземець витрачає під час перебування в м. Києві в середньому 100 євро (3 тис грн), можна спрогнозувати, що в 2018 р. за середньої тривалості перебування 2,2 дні вони залишать у столиці України близько 352 млн. євро (10,70 млрд. грн). У 2017 р. зазначений показник становив 8,77 млрд. грн за тривалості перебування 2,2 дні. Також, за експертними оцінками, внутрішній турист витрачає у Києві в середньому 650 грн на добу, тому за тривалості перебування туриста три дні у 2018 р. можна очікувати їхні витрати в сумі 2,07 млрд. грн.

З огляду на значний внесок туристичної галузі у дохідну частину бюджету столиці, її потенціал та зростаючий інтерес із боку відвідувачів, туристична галузь Києва визнана пріоритетною, що відображено в чисельних нормативних та програмних документах КМДА. Серед них – Програма економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018–2020 рр., Бюджет міста Києва на 2018 р., Міська цільова програма розвитку туризму в місті Києві на 2019–2021 рр., Стратегія розвитку міста Києва до 2025 р. тощо.

Спираючись на економічну політику міста з підтримки розвитку туризму, зазначені програмні документи передбачають застосування бюджетних коштів, коштів інвесторів, власних коштів підприємств, інших джерел, не заборонених законодавством, та фіскальних важелів для фінансового забезпечення цільових програм розвитку туризму.

Незважаючи на те що основним видом фінансового забезпечення туристичної галузі міста у 2017 р. було самофінансування, сьогодні для туристських організацій та суміжних підприємств галузі більшої актуальності набуває бюджетне фінансування як найменш ризикове фінансове джерело надходжень. Однак для ефективного розподілу і використання бюджетних коштів програмами міської адміністрації проголошений напрям на запровадження повноцінного програмно-цільового методу у використанні бюджетних коштів.

Прогнозні обсяги фінансування міської цільової програми з розвитку туризму на період 2016–2018 рр. становлять 151 728,18 тис грн, у т.ч. за рахунок: місцевого бюджету – 49 728,18 тис грн та інших коштів – 102 млн. грн.

У процесі реалізації Програми передбачені обсяги фінансування було збільшено до 178 997,80 тис грн, 105 017,80 тис грн, 73 980,00 тис грн відповідно.

Зважаючи на важливість туристичного сектору для розвитку господарського комплексу столиці, з огляду на реформування малоефективного процесу стимулювання позабюджетних джерел фінансування міського бюджету, Київською міською державною адміністрацією заплановано збільшення коштів на фінансування туристичного сектору міста на період 2019–2021 рр. Обсяги фінансування передбачають у розмірі 219 млн. грн, що майже в півтора рази більше, ніж фінансування Цільової програми розвитку туризму на період 2016–2018 рр. Із них гроші міського бюджету становитимуть 199,5 млн. грн, решта 19,5 млн. – кошти інших джерел [14]. Прогнозна

ефективність упроваджених заходів очікується у зростанні індикаторів результативності діяльності галузі до таких значень: кількість місць у колективних засобах розміщення збільшиться у 2021 р. до 23 тис од., у 2025 р. – до 25 тис од.; кількість в'їзних туристів очікується у кількості 2,2 та 2,6 млн. осіб/рік відповідно; середня тривалість перебування туристів у місті становитиме 2,4 та 3 дні відповідно; середня завантаженість номерного фонду становитиме 45%, та 68% відповідно. За прогнозами, бюджет міста Києва у 2021 р. отримає понад 33 млн. грн туристичного збору, що в 1,8 рази більше, ніж у 2016 р. [15]. У цілому частка доходів від туризму у ВРП міста становитиме у 2021 р. понад 1,6%, у 2025 р. – понад 2,5%.

Як правило, кошти спрямовані на інвестиції великих туристичних інфраструктурних проєктів, сприяння розвитку першочергових напрямів розвитку туризму, маркетингові заходи щодо просування міського туризму тощо. Зарубіжний досвід доводить, що саме ці напрями розвитку галузі в першу чергу отримують фінансову підтримку з боку місцевих бюджетів, приватних інвесторів та чисельних фондів за кордоном. Така стратегія пов'язана зі специфікою функціонування галузі. Передусім вона потребує фінансування суміжних сфер діяльності, зокрема готельно-ресторанного господарства, транспортної інфраструктури, закладів розваг та ін., що зумовлює комфортність та зручність простору, в якому відбувається перебіг рекреаційних занять відвідувачів DESTINATION. Крім того, на думку фахівців, туристична інфраструктура міста вважається опосередкованим чинником формування стійкості фінансових потоків у туристичній галузі.

Висновки. Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що Цільова програма з розвитку туризму міста передбачає фінансування програми за рахунок бюджетних та позабюджетних коштів, зокрема власних коштів підприємств, інвесторів, а також інших джерел, не заборонених законодавством. Для розширення фінансових надходжень із боку позабюджетних джерел фінансування необхідно запровадити низку заходів, спрямованих на поступове розширення переліку інструментів стимулювання їхньої фінансової активності. Для цього корисно скористатися досвідом економічно розвинених країн, які успішно втілюють у практику фінансування туристичної галузі своїх регіонів кошти інвесторів (спонсорів, фінанси європейських фондів, грантові програми) та власні заощадженнями жителів.

Для того щоб залучити заощадження населення у фінансовий обіг міста, зміцнити довіру населення до фінансових інститутів, забезпечити стабільний розвиток депозитних вкладів, необхідно впроваджувати політику, спрямовану на формування державного контролю над діяльністю фінансово-кредитних установ, метою якої буде забезпечення збереження і повернення вкладів населення; розвивати ринок цінних паперів; стимулювати вклади населення за рахунок їх цільового використання. Усе це буде сприяти трансформації заощаджень в інвестиції.

Список використаних джерел:

1. Hartmut L. Diercke Wörterbuch Allgemeine Geographie. Munchen : Braunschweig, 1997. 25 p.
2. Neuenfeldt H., Rose O. Stadttourismus als Wirtschaftsfaktor in Aachen. URL : www.geogr.uni-goettingen.de (дата звернення: 07.11.2019).
3. Oliver Ch. Wenge Städtetourismus in Barcelona und Madrid unter besonderer Berücksichtigung der deutschen Reisenden. URL : <http://kups.ub.uni-koeln.de> (дата звернення: 05.11.2019).
4. Obikhod A.A. Evaluation methodology for competitive ecological potential in the context of ensuring ecological safety of Ukraine. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 5. С. 229–240. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_5_27 (дата звернення: 20.11.2019).
5. Кулінська А. Особливості фінансового механізму державного управління суб'єктами невиробничої сфери (на прикладі туристичної галузі України). *Ефективність державного управління*. 2009. Вип. 18/19. С. 468–476.

6. Захарчук С. Фінансово-економічні проблеми функціонування туристичної галузі. *Економіка. Управління. Інновації*. 2010. № 1(3). URL : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2010_1/10zsstgu.pdf (дата звернення: 21.11.2019).
7. Верланов Ю. Фінансово-економічний механізм та інструменти політики розвитку туризму в Україні. *Наукові праці ЧДУ імені Петра Могили*. 2005. Т. 38. Вип. 25. С. 76–85.
8. Куцик О.І. Системний підхід до формування фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.2. С. 272–277.
9. Pylypiv V. Institutional principles of balanced nature management in the context of environmental and natural-technogenic safety. *Економічний часопис-XXI*. 2015. № 9–10. С. 98–102. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2015_9-10_24.
10. Онишко С.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку : монографія. Ірпінь, 2004. 434 с.
11. Ковальчук К.Ф. Управлінська, фінансова та маркетингова діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки : колективна монографія / за ред. К.Ф. Ковальчука. Дніпро : Пороги, 2016. 516 с.
12. Про затвердження Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2016–2018 роки. URL : http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWWW/95D9AB1823FFF6CDC2257F7F0072AF59?OpenDocument (дата звернення: 21.11.2019).
13. Україна гостинна: як розвивається готельний ринок. URL : <https://hromadske.ua/posts/iak-rozvyvaietsia-hotelnyi-rynok>. (дата звернення: 21.11.2019).
14. Цільова програма розвитку туризму: протягом 2019–2021 років Київ можуть відвідати близько 16 млн туристів. URL : <http://www.kmr.gov.ua/uk/content/cilova-programa-rozvytku-turyzmu-protyagom-2019-2021-rokiv-kyiv-mozhut-vidvidaty-blyzko-16> (дата звернення: 21.11.2019).
15. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року. URL : <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/strategiya-rozvytku-mista-kyieva-do-2025-roku-nova-redakciya.html> (дата звернення: 21.11.2019).

References:

1. Hartmut L. (1997) *Diercke Wörterbuch Allgemeine Geographie*. Munchen: Braunschweig.
2. Neuenfeldt H., Rose O. *Stadt tourismus als Wirtschaftsfaktor in Aachen*. Available at: www.geogr.uni-goettingen.de.
3. Oliver Ch. Wenge *Städtetourismus in Barcelona und Madrid unter besonderer Berücksichtigung der deutschen Reisenden*. Available at: <http://kups.uni-koeln.de>.
4. Obikhod A.A. Evaluation methodology for competitive ecological potential in the context of ensuring ecological safety of Ukraine. *Aktualni problemy ekonomiky* [Actual problems of economics]. 2016. № 5. pp. 229–240. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_5_27.
5. Kulinska A. (2009) *Osoblyvosti finansovogo mekhanizmu derzhavnogo upravlinnja sub'ektamy nevyrobnychoji sfery (na prykladi turystychnoji ghaluzi Ukrainy)* [Features of the financial mechanism of state management of non-productive entities (on the example of the Ukrainian tourism industry)]. *Efficiency of public administration : academic papers collection*. Issue 18/19. pp. 468–476.
6. Zakharchuk S. (2010) *Finansovo-ekonomichni problemy funkcionuvannja turystychnoji ghaluzi* [Financial and economic problems of tourism industry functioning]. *Economy. Management. Innovation*. №1 (3). Available at: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2010_1/10zsstgu.pdf.
7. Verlanov Y. (2005) *Finansovo-ekonomichnyj mekhanizm ta instrumenty polityky rozvytku turyzmu v Ukraini* [Financial and economic mechanism and instruments of tourism development policy in Ukraine]. *Scientific works of the CNU Petro Mohyla*. vol. 38. Issue 25. pp. 76–85
8. Kutsik O.I. (2013) *Systemnyj pidkhid do formuvannja finansovogo zabezpechennja rozvytku malogo pidpryemnytva* [A systematic approach to the formation of financial support for the development of small business]. *Scientific Bulletin of UNFU*. Issue 23.2. pp. 272–277.
9. Pylypiv V. (2015) *Institutional principles of balanced nature management in the context of environmental and natural-technogenic safety*. *Ekonomichnyj chasopys-XXI* [Economic Annals-XXI]. № 9–10. pp. 98–102. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2015_9-10_24.
10. Onyshko S.V. (2004) *Finansove zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku* [Financial support for innovative development]. Irpin. 434 p. (in Ukrainian)
11. Kovalchuk K.F. (2016) *Upravlinsjka, finansova ta marketynghova dijalnistj pidpryemstv v umovakh nestijkoji ekonomiky* [Management, financial and marketing activity of enterprises in the conditions of unstable economy]. Dnepropetrovsk: Porogi. (in Ukrainian)
12. *Pro zatverdzhennja Misjkoji ciljovoji prohramy rozvytku turyzmu v misti Kyjevi na 2016–2018 roky*. [On approval of the City Target Program for Tourism Development in the City of Kyiv for 2016-2018]. Available at: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWWW/95D9AB1823FFF6CDC2257F7F0072AF59?OpenDocument.
13. *Ukrajina ghostynna: jak rozvyvaietsja ghoteljnij rynek* [Ukraine's Hospitality: How the Hotel Market Develops]. Available at: <https://hromadske.ua/posts/iak-rozvyvaietsia-hotelnyi-rynok>.
14. *Ciljova prohrama rozvytku turyzmu: protjagom 2019-2021 rokiv Kyjiv mozhut vidvidaty blyzko 16 mln turystiv* [Targeted Tourism Development Program: During the period 2019-2021, about 16 million tourists can visit Kiev]. Available at: <http://www.kmr.gov.ua/uk/content/cilova-programa-rozvytku-turyzmu-protyagom-2019-2021-rokiv-kyiv-mozhut-vidvidaty-blyzko-16>.
15. *Strateghija rozvytku mista Kyjeva do 2025 roku* [Kyiv City Development Strategy to 2025]. Available at: <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/strategiya-rozvytku-mista-kyieva-do-2025-roku-nova-redakciya.html>.

ФИНАНСОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ТУРИСТИЧЕСКОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ Г. КИЕВА

Аннотация. Среди многих успешных видов современного мирового туризма городской туризм относится к одному из самых распространенных. Его развитию уделяется большое внимание на разных уровнях управления. Специалисты из многих стран ищут инструменты управления городским пространством, позволяющие сделать его интересным и комфортным для посетителей и жителей города, а городской туризм – прибыльным направлением туристической деятельности любого региона. В современных условиях исследуемый вид туризма в Украине, к сожалению, является не полностью реализованным и остается перспективным. Об этом свидетельствуют статистические данные, которые

констатируют уменьшение количества посетителей украинских городов последние поддесятилетия. Такая ситуация вызвана рядом негативных факторов, среди которых – низкое качество предоставления туристических услуг и развития туристической инфраструктуры городов, даже в столице.

Ключевые слова: финансовое обеспечение, туристическая инфраструктура, бюджетные и внебюджетные источники финансирования, инновационно-инвестиционные туристические проекты, городской туризм.

FINANCIAL SUPPORT OF TOURIST COMPONENT KIEV

Summary. The purpose of this publication is to analyze the financial results of the tourism industry of the capital in recent years, to identify the specifics of the financial support of programs and strategies for tourism development in the city, substantiation of the main directions of use of funds for the implementation of targeted programs for the development of urban tourism, the proposal of tools for activation of investment income directed to finance tourism development programs. Among the many successful types of modern world tourism, urban tourism is one of the most common. Its development has received much attention at various levels of government. Experts from many countries are looking for tools to manage the urban space that would make it interesting and comfortable for visitors and residents of the city, and urban tourism - a profitable destination for tourism in any region. In the course of the research the analysis of financial results of activity of the tourist industry of the capital during the last years was conducted, the specificity of financial support of programs and strategies for the development of tourism of the city, the main directions of application of funds for the fulfillment of targeted programs for the development of urban tourism, the instruments of activation of investment revenues aimed at financing were proposed. industry development programs, in particular the conditions for stimulating investment activity, certain methods of investing Executive business processes in the tourism sector, the proposed measures stimulating the transformation of personal savings in public investment projects. As a rule, the funds are directed to investments of large tourist infrastructure projects, promotion of priority development of tourism, marketing measures for promotion of urban tourism, etc. Foreign experience proves that these areas of development of the industry primarily receive financial support from local budgets, private investors and numerous funds abroad. Such a strategy is related to the specifics of the industry. First of all, it requires financing of related areas of activity, including hotel and restaurant facilities, transport infrastructure, entertainment facilities and others, which determines the comfort and convenience of the space in which the recreational activities of visitors to the destination take place.

Key words: financial support, tourist infrastructure, budgetary and extra-budgetary sources of financing, innovation-investment tourism projects, urban tourism.